

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus I. Argumentum. De Requisitis necessariis ad validitatem
Resignationis Beneficiorum Patronalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

¶ 79. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 69. n. 47. Vivian. de jurepat. lib. 13. cap. 10. num. 80. Gratian. discept. 596. num. 8. Card. de Luc. de jurepat. disc. 65. num. 31. & de benef. disc. 39. num. 3. & disc. 36. num. 5. & disc. 40. num. 9. & disc. 94. num. 1. & 2. Rot. dec. 190. num. 5. par. 5. & dec. 140. num. 4. par. 10. rec.

1. Quia in Beneficiorum Resignationibus fraudes, machinationes, & multa alia illicita frequenter committebantur; hinc S. Sedes Apostolica, quæ semper tamquam pia Mater sollicitè incubuit, nè beneficia, quæ à Fidelium largitionibus constituuntur, per execrabilem avaritiam, & illicitas machinationes subdolè veniant in damnabili commercio, in eorum grave præjudicium, ac incommodum; in his Canonibus præscripsit Episcopis nè reciperent Beneficiorum resignationes nisi ex causis ibi enumeratis; prohibuit eisdem Ordinariis beneficia resignanda conferre eorum, vel resignantium Consanguineis, inhibuitque Patronis antecederet designare successores ad suggestionem resignantium sub pœna suspensionis à præsentatione, ac præcepit hujusmodi Resignationes beneficiorum etiam Patronalium publicari loco, & modo hic expressis, cum hac distinctione, quod si agatur de resignationibus faciendis ad favorem certæ Personæ in manibus Summi Pontificis, istæ publicari debent intrâ sex menses, si Beneficia sint citra montes, si verò ultra, intrâ novem menses; si autem agatur de resignationibus simplicibus, aut reciprocis, sive de permutationibus faciendis in manibus ordinariorum, istæ ab eisdem Ordinariis admitti, vel rejici debent intrâ mensem, & à Provisis intrâ tres menses à die sibi factæ provisionis publicari, declaravitque nullas resignationes, & cessiones factas prædictis minimè observatis, ac sibi reservavit beneficia nulliter ob non servatam formam præscriptam resignata.

Quoad has Conclusiones infrascripti differuntur Casus.

ARGUMENTUM.

De requisitis necessariis ad validitatem Resignationis Beneficiorum Patronalium.

SUMMARIUM.

- 1 Resignatio quotuplex sit? Vide ibi.
- 2 Ad validitatem simplicis resignationis Beneficii patronalis in manibus Ordinarii plura requiruntur; & quæ sint? Vide ibi, & num. 3. 4. 5. 7. & 8.
- 4 Ordinarius nequit conferre Beneficiam in ejus manibus resignatum, propriis, aut resignantis Consanguineis, vel familiaribus; Limita, ut ibi.
- 6 Resignatione beneficii, ad cujus titulum, quis est promotus acceptata, Ordinarius providere tenetur Resignantem.
- 9 Pro validitate resignationis simplicis non exigitur consensus Patroni.
- 10 Ad validitatem resignationis conditionalis, seu in favorem plura requiruntur, & quæ sint; Vide ibi, & num. 11. 12. & 13.
- 14 Resignans beneficium patronale in favorem certæ personæ malitiosè absque consensu Patroni, nulliter resignat, & est

beneficio privatus; secus si non malitiosè, ut n. 15.

- 16 Referuntur requisita ad validitatem resignationis reciproca, seu permutationis beneficiorum, & n. 17. 18. 19. 20. 21. & 22.
- 23 Consensus Patroni, ex quibus præsumatur intervenisse in permutatione beneficii patronalis. Vide ibi, & num. 29. & 30.
- 24 Passivè vocatus obtinere debet beneficium patronale, etiam si à Patroni nominatus non fuerit.
- 25 Augens notabiliter primariam dotem beneficii potest in limine redotationis apponere leges sibi benevolas.
- 26 Patronus non potest onus passivæ vocationis adjectum à redotante rejicere, & acceptare commodum augmenti dotis; Amplia, ut ibi.
- 27 Consensus præstitus à Patrono permutationi beneficii consumit jus illud, quod ipse habet ex dispositione Fundatoris, semel in prima beneficii vacatione præsentandi. Amplia, ut n. 28.
- 31 Consensus Patroni requisitus in permutatione beneficii, quando intervenire debeat? Vide ibi.
- 32 In Patroni arbitrio residet permutationi beneficii consentire, nec nè.

CASUS I.

AD materiam horum Canonum, & pro Tyrōnibus, enumerantur hic requisita necessaria ad validitatem resignationis beneficiorum Patronalium.

- 1 Resignatio, seu renunciatio beneficii alia est *simplex*, scilicet quando Beneficiatus purè, & simpliciter resignat beneficium in manibus Superioris; alia est *conditionalis*, seu in favorem, nimirum, quando beneficium renunciatur, & resignatur favore alicujus, cum, vel sine reservatione pensionis favore renunciantis. Et alia est *Reciproca*, videlicet, quando unus Beneficiatus renunciat suum beneficium favore alterius, & hic renunciatur etiam suum beneficium favore primi; Quæ renunciatio dicitur etiam ex causa permutationis; seu permutatio *Text. in cap. 1. de rer. permut. & in Clement. 1. eod. tit. Gratian. discept. 835. n. 7.*
- 2 Ad validitatem simplicis resignationis Beneficii requiruntur primo causæ justæ, hæc à D. Pio enarratæ, nimirum debilitas, & senectus, infirmitas, impedimentum, sive vitium corporis, ignorantia, conscientia criminis, irregularitas, odium Plebis, & capitales inimicitæ, ad scandalum sedandum, censuræ, ligamen, incommoditas serviendi in beneficio, Pluralitas beneficiorum, Religions ingressus; Ex istis enim causis possunt beneficiati beneficia renunciare, & Ordinarii renunciationes admittere, uti antecederet sancitum fuit ab Innocentio III. in *cap. nisi cum pridem de renunciat.*, & tradunt *Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 4. §. 1. per tot. Quaranta in Summ. Bullar. verb. Beneficiorum resignatio.*
- 3 Requiritur secundo, quod ab Ordinariis, vel Patronis, non designetur successor antecederet ad suggestionem resignantium. *Ventrigl. ubi supra n. 38.*
- 4 Tertio requiritur quod renunciatur, seu resignetur beneficium coram Papa, aut coram Ordinario, aut alteri inferiori collatori, qui tamen non potest conferre dictum beneficium simpliciter resignatum propriis familiaribus, aut consanguineis, nec etiam consanguineis resignantis; Quod existimo non procedere si consanguineus, aut familiaris Collatoris, vel resignantis esset præsentatus à Patrono, seu si ageretur de beneficio patronali. *Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. d. annot. 4. §. 1. num. 6. & §. 2. num. 12. Gratian. discept. 809. n. 3. 6. & 7. Barbof. de offic. & potest. Episcopi alleg. 69. par. 3. n. 48.*
- 5 Quarto requiritur quod resignans non sit ordinatus ad titulum illius beneficii, vel si sit ordinatus de hoc faciat mentionem, & habeat aliunde, unde vivere, ut disponitur à Sacro Concilio Tridentino *cap. 2. sess. 27. de reform. ibi: Is vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constituto, quod aliunde vivere commodè possit, & aliter facta resignatio nulla sit.* *Garz. de Benef. par. 2. cap. 5. n. 193. Card. de Luc. eod. tract. disc. 41. n. 4. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 4. §. 2. n. 1. Rot. in Gerunden. beneficii 3. Junii 1712. §. Nec etiam, cor. R. P. D. Falconerio. Quod si*
- 6 Ordinarius nulla facta diligentia, an resignans habeat unde vivere, resignationem admittat, illa quidem est valida, sed in hoc casu est adstrictus alimenta præstare resignanti, nec potest, si beneficium sit patronale, eidem resignanti restituere, sed Patronus valet aliam personam ad illud præsentare. *Ventrigl. dicto §. 2. n. 3.*
- 7 Quinto requiritur quod resignatio sit libera, spontanea, non metu facta, & pura tum à pecunia, tum à pactione, juxta *Text. in cap. super hoc, & cap. penult. de renunciat. Garz. de benef. par. 11. cap. 3. §. 2. n. 143.*
- 8 Sexto requiritur quod Ordinarius resignationem admittat infra terminum unius mensis, & quod Provisus eam faciat publicare, & possessionem capiat intra tres menses; ut hic disponitur à Gregorio XIII.
- 9 Non exigitur tamen ad validitatem hujusmodi resignationis simplicis consensus Patroni, quia cum unusquisque liberè possit resignare proprium beneficium in manibus superioris, non potest in hoc casu considerari ullum præjudicium Patroni, cui salva manet sua præsentatio. *Calderin. cons. 6. de renunt. Tusch. conclus. 257. n. 9. & conclus. 62. n. 1. lit. R. tom. 6.*
- 10 Ad validitatem verò resignationis conditionalis, seu in favorem certæ personæ ultra

ultra suprãdicta requisita, nimirum quod debeat esse libera, & pura, & quod resignans non sit ordinatus ad titulum illius beneficii nisi habeat aliunde vivere, requiritur, primò, quod fiat coram Pontifice, nam coram Ordinario fieri non potest juxta hunc Canonem XVI. Garz. de benef. par. II. cap. 3. §. 2. n. 154.

11 Secundò requiritur quod præstetur consensus ab ipso resignante, vel ab ejus Procuratore ad hoc specialiter constituto in Camera Apostolica, vel Cancellaria, cum juramento quod nullus dolus, aut fraus intercesserit, ut præscribitur in Regula 45. Cancellaria, ibi = *Item voluit, & ordinavit, quod super resignatione cujuscumque beneficii Ecclesiastici, seu cessione juris in eo, quam in manibus suis, vel in Cancellaria Apostolica fieri contigerit, Apostolica Litera nullatenus expendantur, nisi resignans, vel cedens, si præsens in Romana Curia fuerit personaliter, alioquin per Procuratorem suum, ad hoc ab eo specialiter constitutum, expeditioni hujusmodi in eadem Cancellaria expressè consenserit, & juraverit, ut moris est* =, & tradit Rot. in Monasterien. Canonicatus 5. Junii 1716. §. Tota, cum seq. coram R.P.D. Rovault de Gamaches.

12 Requiritur tertio superviventia Resignantis ultra 20. dies, nam si iste moriatur intrà terminum 20. dierum, Resignatio non valet juxta Regulam de viginti 19. ibi = *Item voluit, quod si quis in infirmitate constitutus resignaverit, sive in Romana Curia, sive extra illam, aliquod beneficium, sive simpliciter, sive ex causa permutationis, vel aliàs dimiserit, aut illius commendæ cesserit, seu ipsius beneficii unionis dissolutioni consenserit etiam vigore supplicationis, dum esset sanus signata, & postea infra viginti dies à die per ipsum resignantem præstandi consensus computandos, de ipsa infirmitate decesserit, & ipsum beneficium quavis auctoritate conferatur per resignationem sic factam, collatio hujusmodi sit nulla, ipsumque beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare* =.

13 Quartò requiritur consensus Patroni juxta Abbatem in cap. quod in dubiis de renunc. n. 6. & in cap. significatum de præben. Lamberzin. de jurepatr. lib. 3. quest. 5. art. 5. & alios, quos refert Garz. de benef. p. II. cap. 3. n. 12. Ventrigl. in prax. par. 2. an. Pars VI.

not. 4. §. 2. n. 27., itaut resignans beneficium patronale in favorem certæ personæ malitiosè absque consensu Patroni, quæ malitia probatur eo ipso, quod scit adesse Patronum, ad cujus præsentationem habuit beneficium, Gratian. discept. 835. n. 10. & seqq. nulliter resignat, beneficium, & eo privatus remanet ob resignationem factam in fraudem Patroni; Paris. de resignat. lib. 1. cap. 15. num. 21. Rot. dec. 152. & dec. 190. per tot. p. 5. rec.

15 Si autem resignatio conditionalis fuisset facta à resignante sinè consensu Patroni, absque ejus culpa, & non in fraudem ejusdem Patroni, non est nulla, sed annullanda, Patrono intrà tempus datum ad præsentandum contradicente, & resignans reintegrari debet ad beneficium, mediante tamen nova collatione, etiam invito Patrono, ut decisum fuit à S. Rota in Gerunden. permutationis 5. Julii 1593. coram Litta, quam refert Garz. de benef. par. II. d. cap. 3. n. 19. & 29.

16 Denique ad validitatem resignationis reciproca, seu permutationis requiritur primo causa, nimirum necessitas, & utilitas beneficiorum, seu Ecclesiarum, & ipsorum Beneficiatorum. Garz. de Benef. par. II. cap. 4. num. 44. Rot. decis. 163. n. 5. coram Duran. & dec. 389. num. 22. coram Priolo, & in Colonien. Canonicatus 9. Decembris 1707. §. Denique, coram R.P.D. Ansaldo.

17 Requiritur secundò Auctoritas Superioris, nimirum Papæ, vel Episcopi, qui suam auctoritatem præstet permutationi prævia Causæ cognitione, & non sufficit Auctoritas Vicarii, nisi habeat speciale mandatum ad Textum in cap. questum de rerum permut. disponentem à solo Episcopo examinari causam permutationis Federic. de permut. benef. quest. 29. Garz. de benef. par. II. cap. 4. num. 74. Chokier. de permut. benef. cap. 7. per tot. Barbos. de jur. Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. §. 5. n. 177. Rot. dec. 163. n. 4. coram Duran. Vel nisi Vicarius sit etiam Coadjutor Episcopi, si enim sit talis habet in spiritualibus omnimodam jurisdictionem, & potestatem, tam beneficia conferendi, quam quidquid aliud spirituale est, vel spiritualitati annexum peragendi. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 14. num. 23. & seqq. Rot. in Colonien. Canonicatus 9. Decembris 1707.

Sl §. Hac

- §. *Hac itaque, coram R.P.D. Anfaldo.*
- 18 Tertio requiritur quod beneficia, quæ permutantur, prius renunciatur in manibus superioris cum conditione permutationis, & quod si permutantes, aut aliquis eorum sit ordinatus ad titulum beneficii permutati, fiat mentio hujus tituli. *Gloss. in cap. majoribus de præben. & dignit. verb. dignitatum permutationem. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 4. §. 2. n. 18. & seqq.*
- 19 Requiritur quarto quod permutatio non fiat cum Beneficio palliato, fictitio, & inexistente aliàs præsumeretur fraudulenta. *Lotter. de re benef. lib. 1. q. 31. num. 27. Chokier. de permut. benef. cap. 1. num. 20. Rot. in dicta Colonia. Canonicatus 9. Decembris 1707. §. Validius, cor. R.P.D. Anfaldo, & prohibetur à Pio IV. in ejus constit. in ordine la 144. juxta seriem veteris Bullarii.*
- 20 Quinto requiritur quod uterque permutans habeat jus in re in beneficio. *Mantic. de tacit. & ambig. lib. 25. tit. 9. num. 2. & seqq.*, & quod permutantes beneficia non paciscantur sibi aliquam temporalem præstationem, sinè superioris Auctoritate. *Text. in cap. questum de rer. permut. cap. ultim. de pactis Covaruv. var. resol. lib. 1. par. 5. num. 8. Barbof. de jur. Eccles. univers. lib. 3. cap. 15. n. 1709. & seqq. & alii penes Rot. in Melevitana permutationis Commendarum 26. Junii 1709. §. Et sanè coram R.P.D. Lancetta.*
- 21 Requiritur sexto, quod in limine foundationis beneficii non sit expressè prohibita à Fundatore beneficii permutatio; etenim si adsit talis prohibitio, Episcopus non potest, nec Papa solet illius permutationem admittere, & approbare, etsi approbetur à Papa, nulla facta mentione de hujusmodi prohibitione, talis approbatio esset nulla, & subreptitia, ut in similibus terminis dixit *Rot. in dicta Melevitana permutationis commendarum 26. Junii 1709. §. Ulterius, cor. R.P.D. Lancetta.*
- 22 Denique requiritur consensus Patroni. *Mantic. de tacit. & ambig. lib. 25. tit. 8. n. 28. Garz. de benef. par. 11. cap. 3. n. 19. & seqq. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. discept. 385. n. 4. & seqq. Rot. decis. 163. n. 8. cor. Duran. Quiquidem Patronus requiri debet ad præstandum consensum*

personaliter, peremptoriè, & cum expressione Causæ, ob quam debeat præstari consensus, & si irrationabiliter dissentiat, potest hoc non obstante Ordinarius permutationem approbare. *Lambertin. de jurepat. par. 1. lib. 2. art. 6. quest. 6. num. 44. Garz. de benef. par. 11. cap. 3. n. 26. & seqq. Rot. d. dec. 163. num. 10. & seqq. cor. Duran.*

- 23 Consensus autem Patroni intervenisse præsumitur in permutatione ex hujus effectuacione cum acquiescentia ejusdem Patroni, & ex attestacione Episcopi asserentis permutationem fuisse factam accedente Patroni consensu; ut animadvertit *Rot. in Cremonen. Beneficii 2. Maji 1718. §. Horum efficaciam cum seqq., cor. R.P.D. Lancetta hic impressa.*

R. P. D. L A N C E T T A.

Cremonen. Beneficii.

Luna 2. Maji 1718.

Diverfo fato contenderunt in Partibus super adjudicatione Beneficii vacantis in Ecclesia S. Petri Vici Mascani Michael Angelus Faita, & Christophorus Cerrati; Primus enim ex jurepatronatus activo, juxta quod se legitimè præsentatum assererat ab illis de Arrisis, & de Faita Compatronis Victor fuit coram Ordinario Cremonen; Alter verò vigore jurispatronatus passivi, ex quo Beneficium debitum esse sustinebat descendentibus Christophori Pennatii, inter quos ipse numeratur, obtinuit in Curia Metropolitana Mediolani.

Delata in gradu appellationis hujusmodi controversia ad nostrum Auditorium, eaque Mihi commissa, proposui hodie dubium = *Ac, & cui sit adjudicandum Beneficium* = & Domini ritè perpensis utriusque Partis juribus inhærentes postremæ sententiæ Metropolitanæ responderunt = *esse adjudicandum Christophoro.*

- 24 Docuit namque in testamentaria dispositione Francischini de Faita Patroni, qui omnia sua bona reliquit in dotem, & augmentum controversi Beneficii, eam legem scriptam esse, quod dempta prima vice, seu vacatione, in qua voluit jus præ-

præsentandi pertinere ad fratres de Arrisiis, imposterum illi de Faita Patroni tenerentur = *Præsentare*, & *nominare ad dictum Beneficium*, & *Altare filios*, & *alios descendentes Christophori Pennatii* = Unde cum ipse sit ex descendibus dicti Pennatii, & prima vacatio jam completa fuerit de anno 1661. ex permutatione facta de aliorum Compatronorum scientia, & consensu inter Benedictum, & Josephum de Arrisiis, utique venit casus passivæ vocationis ejusdem Christophori Cerrati, eique Beneficium adjudicandum est, etiam si à Patronis nominatus non fuerit, ut aliis omissis nuperrimè respondit *Rot. in Montis Regalis Prioratus 24. Januarii § Neutiquam coram Reverendis. P. D. Ansaldo Decano, & in Perusina Cappellania 11. Martii hujus anni §. Perlecto coram Me.*

Ad evitandum hujusmodi fundamentum duplex ex parte Michaelis Angeli proponebatur exceptio, & primò, quod ad jurispatronatus interpretationem non esset attendenda dispositio Francischini de Faita, in qua scripta fuit vocatio passiva descendentium Christophori Pennatii, & secundò, quod adhuc illa attentata, non tamen factus esset locus prædictæ vocationi, eo quod Francischinus Testator in prima Beneficii vacatione per obitum Benedicti Arrisi tunc Beneficiati, voluit jus præsentandi liberè pertinere ad illos de Arrisiis, qui tamen hæcenus nunquam præsentare valuerunt, dum prima vacatio non contigit per obitum dicti Benedicti, sed per Beneficii permutationem ab isto factam cum Josepho ejus nepote.

15 Neutra tamen subsistere Dominis visa fuit. Quantum enim attinet ad primam animadvertentibus pium Testatorem jus quidem habere potuisse disponendi circa controversum Beneficium, etiam si ab ipso non fuisset à principio fundatum, eo quia universam suam hæreditatem reliquit eidem Beneficio in augmentum primæ dotis longè minoris, quàm esset jus relictum, quo sanè casu cum id tendat in maximam Ecclesiæ utilitatem, certum est, quod sicut potest primus Fundator ex titulo oneroso dotationis apponere leges sibi benevolas, ita permillum est secundo Fundatori, qui auxilium notabiliter primæ

Pars VI.

vam dotem, ut in puncto docet *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. quest. 4. art. 4. n. 2.* & firmavit *Rot. dec. 1414. n. 1. coram Seraphin. ibi = licuit ex quo propria bona donavit pro augmento dotis istius jurispatronatus.*

Neque ullatenus obstitit hujusmodi dispositioni præjudicium successorum in jurepatronatus activo, ex quo restricta fuerit eorum libertas ad præsentandum descendentes tantùm Christophori Pennatii; Cum namque providus Fundator animo revolvens etiam casum, quo isti renuerent consensum præstare ejus voluntati, & ordinationi, demandasset, quod tunc de tota sua hæreditate novum erigeretur beneficium cum legibus ab ipsis datis, neque amplius ejus bona cederent in primi augmentum, utique si nullum unquam actum gesserunt, quo contradicerent præfata dispositioni, & Benedictus tunc possessor beneficii illud post incorporationem omnium bonorum Francischini cum Patronorum consensu permutavit cum Josepho nepote, non possunt iidem Patroni onus adjectum passivæ vocationis rejicere, & acceptare commodum augmenti dotis, juxta regulam *Text. in l. prima §. fin. ff. de aqu. plu. ar. cen. & l. secundum naturam ff. de regul. jur. Rot. decis. 239. n. 13. par. 18. & decis. 114. n. 4. par. 19. rec.* dum præsertim acquieverunt successivè spatio annorum 70. & ultra, & comparentes ad præsentandum in hac ultima vacatione produxerunt ad docendum de eorum jure, Francischini testamentum, quod tantò magis acceptasse censentur. *Rot. decis. 332. n. 3. cor. Benincasa decis. 84. num. 20. par. 18. & decis. 448. n. 8. par. 19. rec. tom. 2.*

Non difficiliter corruebat secunda exceptio, in qua sanè totum impendebat 27 conatum Michael Angelus pro Christophori exclusione; Quippè quia cum certum sit incorporata jam beneficio Francischini hæreditate requisiti fuisse fratres de Arrisiis Patronos, ut consensum præstarent permutationi beneficii faciendæ à Benedicto cum Josepho ejus nepote, ipsosque de facto tali permutationi consensisse, iste quidem consensus consumpsit jus illud, quod habebant, semel in prima beneficii vacatione præsentandi, quia habetur loco præsentationis, juxta punctua-

Sf 2

liter

liter tradita per *Lambertin. de jurepatron. lib. 2. par. 1. qu. 6. art. 6. sub nu. 20. & 22. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 45. §. 3. n. 52. Rot. decis. 163. n. 13. cor. Duran. decis. 34. nu. 8. cor. Priol. dec. 201. n. 9. par. 6. & dec. 630. n. 19. rec. & præcisè dec. 90. n. 8. & 9. cor. sa. me. Alex. VIII. dec. 952. nu. 2. & seqq. cor. clar. me. Card. Cerr. & dec. 341. n. 4. par. 16. rec.*

Nec obstat, quod Testator explicando suam voluntatem circa primam vicem præsentandi, quam liberam præservare intendebat illis de Arrisis, id fore disposuerit = *post mortem præfati Benedicti* = Quandoquidem sicut per renunciationem ex causa permutationis quis dicitur civiliter mortuus quoad beneficium resignatum, sive renunciatum, *gloss. in cap. susceptum verb. non morte de rescript. in 6. & ibi Barhof. n. 16. Butr. n. 20. aliique Doctores relat. per Garz. de Benef. par. 11. cap. 3. n. 2. & 3. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 14. n. 32. optimè Lambertin. de jurepat. par. 1. lib. 2. qu. 6. art. 3. n. 1. & 2. Rot. decis. 325. n. 2. par. 16. rec.* ita potest etiam dici verificata Testatoris voluntas, quod Arrisi præsentarent in prima vacatione post mortem Benedicti in vacatione per mortem civilem sequutam ex causa permutationis anno 1661. quia censetur considerasse effectum, & substantiam veræ, & propriæ vacationis, quæ non secus datur per resignationem, seu permutationem, ac per ipsam mortem naturalem Beneficiati, ad *Text. in cap. unic. de rer. permut. in 6. Paris. de resignat. lib. 1. quest. 2. nu. 3. & seq. qu. 5. n. 4. & par. 16. nu. 26. cum seq. Lambertin. dicta par. 1. lib. 2. qu. 6. art. 3. nu. 1. & 2. Garz. de Benef. par. 11. cap. 3. num. 2. & 3. cum aliis Rot. dicta decis. 952. coram Cerr. & decis. 325. n. 2. par. 16. rec.*

29 Horum efficaciam probè noscens Michael Angelus, recurrebat ad negandum in facto, quod non fuerit præstitus consensus à fratribus de Arrisis sæpeditæ permutationi, sed inutiliter. Quoniam non solum concurrat ad hunc effectum præsumptio, quod omnino præstitus fuerit, dum permutatio suam habuit effectum, & Patroni non reclamarunt, ut docet *Vivian. de jurepatr. lib. 12. cap. 5. n. 22. 44. & 46. Lambertin. eod. tract. lib. 2. par. 3. quest. 2. art. 2. n. 4. & firmavit Rot. dec. 3. n. 23. cor. san. mem. Alexandr. VIII.*

& sinè tali consensu fieri non nisi nulliter potuisse, ex deductis per *Vivian. loc. cit. nu. 28. Paris. de resignat. dict. quest. 4. per tot. & Rot. decis. 952. num. 6. coram Card. Cerr. & decis. 225. nu. 12. coram eod. san. mem. Alexandr. VIII. & plenius in Melevitana permutationis Commendarum 15. Junii 1711. §. Eoque magis coram R. P. D. meo Crispo maximè quia constat omnimodam dictæ permutationis scientiam illos de Arrisis Patronos habuisse, tum ex quo erant stricti consanguinei permutantium, unde nil facilius quàm, quod sciverint, & promptè consenserint, ut arguit *Vivian. de jurepat. par. 3. lib. 14. post cap. 2. nu. 6. & seq. Rot. decis. 54. cor. Card. Cerr. & in Perusina Canonicatus 5. Junii 1716. sub §. Atque hinc coram Me*, tum etiam ex quo facta fuit, ad formam constitutionis Gregorianæ, permutationis publicatio in Ecclesia Cathedrali Cremonen. ex qua potuit sanè induci scientia, & consequenter resultare saltèm tacitus Patronorum consensus, ex deductis per *Jo. Andr. in cap. 2. de his, quæ fiunt à Prælat. vers. quando fuit editum, Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quest. 4. art. 17. nu. 19. & Rot. in cit. Perusina Canonicatus sub eod. §. Atque hinc. cor. Me.**

30 Verùm insuper ad certam hujus consensus probationem collimat in præsentis Testimonium Episcopi Cremonen. qui in visitatione expleta post secutam dictam permutationem anni 1661. asseruit illam factam fuisse = *Accedente Patronorum consensu* = in quibus terminis dici debet satis superque probatus prædictus consensus, & quidem expressus Patronorum in permutatione, ut pluries firmatum fuit, & in specie *dec. 284. n. 4. par. 14. dec. 168. nu. 12. & 16. par. 16. rec. in Aretina Jurium Parochialium 15. Januarii 1703. §. Huc usque in Pampilonen. Juris sedendi 28. Januarii 1707. §. Atque in hoc coram Reverendissimo P. D. meo Ansaldo Decano. Absque eo, quod replicari valeat id contigisse ex Partium suggestione; Quia imò id processisse censendum est ex certa Episcopi scientia, & facti veritate; est namque munus Ordinariorum in hujusmodi visitationibus recognoscere titulos Beneficiatorum suæ diocesis, ut sciat legitimos, & illegitimos possessores, sicut ex *Text. in cap. Ordinarii de offic. Ordin. in 6. testa-**

testatur *Card. de Luc. disc. 9. n. 17. de jurepat. & disc. 17. n. 3. de jurisdict.*

Parum propterea refert, quod consensus iste non legatur expressus in ipsa collatione, seu permutatione, quasi quod inde constet de negativa probatione illius præsentationis; necesse enim non est, quod in actu ipso collationis præstetur, aut in ipso permutationis instrumento inferatur, dum communiter receptum est, quod vel ante præstari potest, vel etiam supervenire ex post intrâ quadrimestre Laicis Patronis à jure Canonico præfinitum ad præsentandum, ut late probant *Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quæst. 6. art. 6. num. 24. Vivian. eod. tract. lib. 12. cap. 5. nu. 22. & Rot. dec. 5. per tot. de rer. permutat. in novis.*

Ejusdem irrelevantia comperta fuit, & alia subalterna animadversio, quod cum Beneficium ex causa permutationis, seu resignationis non vacet, nisi favore certæ personæ permutantis scilicet, aut resignatarii; inde inferri debeat, quod consensus à Patronis tali casu præstitus tanquam non liber, sed necessariò cedere debens favore dictæ personæ non possit haberi loco veræ præsentationis, quæ cæteròquin esse debet libera, ad *Text. in Clement. unic. de rer. permutat.*

Etenim libertas ista in objecto requisita favore Patroni præsentare debentis sufficienter videtur concurrere etiam in consensu præstito permutationi, quippe quia in illius residet arbitrio, & facultate consentiendi nec nē, ut probat *Barbos. de offic. & potest. Episc. allegat. 72. nu. 10. Vivian. de jurepatr. lib. 5. cap. 5. num. 34. & lib. 12. cap. 5. nu. 22. & 28. Lambertin. eod. tract. lib. 2. par. 1. qu. 6. art. 6. sub nu. 30. & Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 45. §. 3. n. 53.*

Et extranei sunt termini auctoritatum, quæ in contrarium fuerunt adductæ, *Textus* enim in objecto allegatus, pluresque Doctores illum sequentes loquuntur in terminis non Patroni, sed Collatoris, qui quidem non potest Beneficium liberè providere in casu resignationis, aut permutationis. Alii Doctores loquuntur in terminis indulti expectativæ, quod non potest comprehendere casus permutationis, sed tantummodo vacationis per obitum. Alii demum in terminis optionis, aut

consimilium jurium, quæ diversa totaliter sunt à casu permutationis, & resignationis, in quo de reliquo punctualem habemus Sacræ Rotæ auctoritatem *dec. 90. cor. san. mem. Alexand. VIII. dec. 952. cor. clar. mem. Card. Cerro, & dec. 341. par. 16. rec. supra allegat.*

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

An Resignatio Cappellaniæ merè Laicalis facta à Cappellano favore certæ Personæ absque consensu Patronorum sit nulla, & an competat Resignanti Regressus ad illam, vel potius ipse remaneat ea privatus, itaut Patroni possint ad eandem Cappellaniam alium nominare.

SUMMARIUM.

- 1 *Unicuique licet jura propria cedere.*
- 2 *Cappellanus an possit validè renunciare, & transferre in alium exercitium Cappellaniæ. Vide ibi, & n. 14.*
- 3 *Consensus Patroni requiritur in resignatione beneficii Ecclesiastici; an verò requiratur in resignatione Cappellaniæ merè laicalis. Vide n. 4 & 15.*
- 5 *Consensus Patroni in resignatione Cappellaniæ merè laicalis, ex quibus præsumatur intervenire? Vide ibi.*
- 6 *Oppositio, & reclamatio Patronorum, ad hoc, ut reddat nullam resignationem beneficii Ecclesiastici factam absque eorum consensu, quo tempore intervenire debet? Et quid in Cappellaniis merè laicalibus? Vide n. 17.*
- 7 *Stante nullitate resignationis ob defectum consensus Patronorum: an, & quando competat Resignanti regressus, ad Beneficium, vel Cappellaniam laicalem. Vel potius Patronus possit aliam personam præsentare: & n. 9. 18. & 19.*
- 8 *Actus nullus non meretur nomen actus.*
- 10 *Resignatio Cappellaniæ merè laicalis facta ad favorem certæ personæ absque consensu Patroni est nulla. Amplia ut n. 11. Et quare? Vide n. 12.*
- 13 *In resignatione simplici non requiritur consensus Patroni.*